

R E G É L Ő.

PESTEN csütörtökön januarius 23^{kán} 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóírásnak egyes száma 24 kr; egyes kép 12 kr. p. p.

ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Baloghy Apollonia, Okolicsányiné assz.

Baranyi Czeccilia, Beóthy Lászlóné.

Farkas Pálné assz.

Ghyczy Zsófia, Huszárné assz.

Hegyi Anna, Reinprecht assz.

Katona Julianna, Szalacsy Zsigmondné.

Némethszeghy Anna, Allöldiné assz.

Nyári Julianna kisassz.

Nyári Therézia és Josepha kisassz.

Radó Karolina, Gömbösné assz.

Radó Krisztina, Vésseyné assz.

Sántha Maria, Kruspérné assz.

Vankay Katalin, Eötvösné assz.

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Uj esztendő napja. (*Végzet.*)

Midőn az idegen ur felső ruháját leveté, szép és éltének delét felülmult férjfi tetszék-ki rajta, szavai pedig nemes származását árulák-el. „Tartok tőle, hogy alkalmatlanságra jöttem — mond ő — de mentsen-ki ezen zivatar most az egyszer, különben igyekezni fogok, hogy terhőkre ne legyek.”

Tessék csak kedve szerint cselekedni, kedves ur, viszonza Maria, bocsásson-meg, hogy kedvetlenül viselem magamat. Férjem 's gyermekim nincsenek itthon, én pedig hogylétök felől igen aggódom. Reményilem, ez ki fog menteni, hogy vendégfogadási tisztemet csak tökéletlenül teljesítem. Szolgálhatok-e valami étel, vagy itallal?”

„Köszönöm, megvárom inkább férjének vissza jöttét, 's ha szabad leszen, örömet részt veendek uj esztendei vacsorájokban, mert a' mint hallom, é' tájon vidám innepelés szokott a' mai napon lenni.”

„Nálunk is úgy volt,—felele Maria,—de valljon lészon-e ma is, még az titok, melly rövid idő múlva világosodik-ki.“

Az idegen ur barátságos és kedveltető udvarisága által ki tudta csinálni azon történetet, melly Maria szívét eltöltötte. „Nyílt szívvél veszek részt az asszony sorsán — monda — és sajnálom, hogy e' tájon ismeretlen vagyok, különben felkeresném férjét, ki azonban, reménylem, nem sokára megérkezik.“

Keresztül ható szemekkel nézett körül az idegen, 's hogy a' beszédet ügyesen fordítsa ismét tárgyára, így folytatá azt: „Én itt többeket látok, és hallok, mellyek mostani sorsotokkal nem látszanak megegyezőknék. Talán csak nem valamely bal sors vezetett ide titeket?“

„Midőn e' menedékre találtunk — viszonzá Maria — akkor már ki volt meritve a' sors mérge, 's e' kunyhóban olly szerencsések valánk, hogy előbbi mostohaságát elfelejtettük.“

„Nekem tegnap egy e' tájon lakó háznépet említettek, mellynek könnyen hívó gazdája boldogságának első éveiben azon gonosztévő által, kiért kezeskedett, nyomorúságra jutott. A' mint sejditem, én most annak házában vagyok.“

„Nem kedves ur, férjem ugyan romlásra jutott, de koránt se gonosztévő, hanem barátja által.“

„No, az ugyan furcsa bizonyyságát adta barátságának,“ felele az idegen.

„Kedves ur, illyes gyakran történik a' világon. Egy szóval, mind kettő tapasztalatlan volt, 's talán balgatagoknak lehet őket nevezni, de gonosz egyik se volt.“

„'S mi történt azon idegennel?“

„Kivándorlott az országból, az óta egy szót se hallottunk felőle.“

„De nagyon hálátlannak kelle néki lenni, hogy kegyeteknek csak egyszer sem irt volt!“

„Talán még se — felele Maria. — Több okok akadályozhatták őt. Talán még most is szorult állapotban van; talán meghalt; szóval, akár mi lehetett oka, úgy vélem, igaza van férjemnek, ha azt mondja, hogy barátjának hibáji nem szívéből, hanem fejéből eredtek.“

„Kegyed igen jeles asszony, 's nagyon örülök, hogy —“

Ezen pillantatban zörgés hallaték az ajtón, 's utánna mindjárt György toppant-be fijával Jánossal, ifiabb gyermekeit pedig sógora vezette.

Szemlélni kellett volna ezen viszonylást, mert azt csak képzelni lehet, de leírni nem. Mariára nézve éppen oly ártalmas lehetett volna az öröm, valamint a' bú volt; de az idegennek jelenléte jótékony foganattal hatott reá. A' boldog viszonylás első mozdulatjai közt észre se vették a' vendéget, ő pedig örvendetes részvétellel vizsgálta e' szíves jelenetet, 's így szólla:

„Én is kinn tébolyogtam a' zivatarban, 's elhibázván az utat itt kerestem menedéket, hol oly szerencsés vagyok, hogy minden szívnek gyengéd kívánságát betelve szemlélhetem. Reményilem, hogy terhükre nem leszek, 's a' köz megelégedést háborgatni nem fogom.“

„Tiszta szívből látom az urat — mond György — sajnálom, hogy alkalmasabb szállással meg nem kínálhatom.“

„Hol annyi boldog alakokat látok körülöm, ott palotában vélem magamat lenni — felele az idegen. — De ha mindjárt legnyomorultabb viskó is lenne ez Skótziaiban, nem gondolnék vele, mert gyakran még szegényebb lakásom is volt.“

„Szerencsésen utazott kedves ur?“ kérdé János.

„Türhetően; megjártam a' világ minden részét.“

„Én pedig durva hajós vagyok — monda János — és így mindketten gondoljuk-meg, hogy otthon vagyunk, 's hogy bátran áll hajónk a' vasmacskán. — Bezzeg anyám, erős munkát kelle kiállanunk, és sokaig várakoznunk a' felváltásra; elhiheted, hogy jól fog esni a' vacsora.“

Mind éheztek a' boldogok, 's mindenik jól hozzá látott vidámsága közben a' kész ételekhez. Leszedetvén az asztal, e' szókkal fordult György az idegenhez. „A' mai nap házasodásom, feleségem, 's legöregebik fiam születési innepe; fiamat még ma reggel vízbe fulltnak gondoltuk, de a' végzés egészségben hozá őt oldalam mellé. Nincs-e hát elég okom a' halára 's vidámságra?“

„Kétség kívül éltetek történetében nevezetes nap ez — viszonyolja az idegen — de valljon nem jegyzé-meg azt éltetek naptárában (kalendáriomában) valamelly körülmény?“

„Csak egyetlen egyszer, de az oly régi, hogy már megszüntem fájlalni, 's elfelejtém; most pedig legkevesbbé sem akarnék reá emlékezni.“

János egy pár palaczkot huzott-ki zsebéből, 's így szólla: „Innepeljük az új esztendő napját régi szokás, és kedvünk szerint.“

Az idegen sok érzéssel 's élénkséggel az innepléshez szabott kívánságokkal köszönté poharait a' háznépre. Végre így monda: „Engedjete-k meg, hogy még egyre köszöntsek, 's reménylem, minden jelenlevő öszve üti velem poharát.“ Különös szíves kifejezéssel folytatá: „Merville György és Campbell Károly régi jó barátok boldog viszonzásukra!“

Megdöbbsent György, reá tekintett az idegenre, 's felkiált: „Igen, ugy kell lenni — ugy van — az ur Campbell Károly.“

Ekkor György oda nyujtá kezét; Campbell felugrott, 's Györgyöt karjai közé szorítá, mondván: „Igen is, én vagyok Campbell Károly — tudnál-e, — akarsz-e meg-bocsátani?“

„Ezt már régen megtettem“ felele György.

„'S te ezen angyal, szerelmes Mariadat is engesztelés-re tanítád?“

Ő nem, ebben csalatkozol, mert arra ő tanított engemet.“

„Én — magamnak soha sem engedhetek-meg, soha sem lakolhatok eléggé amaz igaztalanságért, melyet rajtatok el-követtem. Balgatag gondatlanságom titeket megfosztott illő élelmetektől, 's tönkre tett; legszebb korotokat szegénység és szorultságban kellett élnetek. Ezt már jóvá tenni lehetetlen; de a' mit tehetek, meg fog esni. Szolgaság 's fáradozásra látlak kárhoztatva titeket, de azért mindig szabad Brittusok maradtatok, mig én az alatt hajótörést szenvedtem, és Algierban rablánczokat viseltem; 's nem kevesbbé panaszlom sorsomat miattatok, mintsem magamért. Megbékélvén velem a' sors szabad lettem, 's a' vak szerencse istenasszonya kedvezőbb lön irántam, mintsem valaha reményleni bátorzkodtam volna. Első adományait, mellyeket ajándékozott, sok esztendő előtt egy barátomnak adtam által, kinek azokat számotokra kellett vala meghozni; legalább szegénység ellen otalmaztak, 's éltetek göröngyös pályáját vissza jöttömig elegyengették volna. Londonba tértemkor tudtam csak meg, hogy a' pénz soha sem érkezett-meg, 's levelem elveszett. Midőn londoni vissza utazásomat elhatározám, kedvezőbben mosolyga rám a' szerencse, hogy sem valaha; 's ha tovább várhattam volna, olly állapotba lennék talán, mellyben még gazdagabbakká tehetnélek, de mind a' mellett nyugtalan valék, látástokra, 's ajkaitokból

hallani vágytam, hogy megbocsátottatok. Hiszen csufolódást csatoltam volna megbántásimhoz, ha oly korotokban ajánlok vala nektek kincseket, midőn azokat izlelni képtelenek lettetek volna. Nyugtalan siettem ide Londonból, hogy láthassalak, nem annyira miattatok, hogysem miattam. Hidd-el kedves barátom, oly tehertől érzem szíveimet felszabadulva, melly esztendőről esztendőre súlyosabb lön, 's e' pillanatban oly szerencsével bírok, melly előttem szinte husz évig idegen volt. Mind azok után, mellyeket már kunyhótokban láttam, majd lehetetlennek kelletik tartanom valódi boldogságtok öregbitését, noha a' végzés oly állapotba helyeztetett, mellyben éltetek folyamatját kellemetessé tehetném.“

„De — arról holnap! Szenteljük ezen estvét a' maga rendeltetésének. Adhattok-e nekem éjjeli szállást, vagy inkább a' kandalló mellett kívántok társaságomban maradni? Én ez éjjel el nem hagyhatom házatokat.“

„Mariám majd gondoskodik felőle“ — mond György.

Vidámon telt-el az este; de megfontolt vidámság volt az, melly a' szerencsés szülőket, midőn nyugalomra mentek, nem tevé képtelenekké buzgó hálájoknak az éghez emelésére ama rendkívüles kegyelemért, mellyben ezen napon részt vehettek.

Későbbi ősze jötténél Campbell egész birtokát kimerítő váltó leveleket adott hajdani barátjának, 's erőszakkal akará ezt kényszeríteni az elfogadásra bizonyítván, hogy mindenét barátjának kívánná adni. — „Nem, barátom — szólla György — szerezz te csak nekem egy bérteleket (Pachtgut), és, szóval, helyeztess ismét vissza hajdankori állapotba.“

Kevés idő múlva Campbell falusi jószágot vett, 's Györgyöt egy jól felkészült bértelék birtokába tette, melly mintegy kétszáz ötven holdnyira terjedett; az oklevél átvételénél álmélkodva látta György, hogy a' jószág ön és örököseinek mindenkori tulajdonává iraték által. Campbell jó ideig majd szüntelen vendége volt a' boldog háznépnek, 's csak hamar vevé észre, hogy még egy kötelesség teljesítése váraozik reá. Megtudván Anna történetét, figyelmesen vizsgálta annak viseletét. Egykor tehát így szólla hozzá: „Balgatagságom miatt vesztéd-el mátkádat, ki reád méltatlan volt, 's azóta szerencsésebb férj-

hez meneteledet is gátoltam. Nem hozhatom ugyan vissza az elvesztett időt, de bátyád kezeibe tettem-le használasod és csupán ten rendelésed számára két ezer font sterlinget; ezen kis birtok elegendő lesz a' házassági lotteriában valamely jó sors huzására, vagy ha hajadon kívánnál maradni, kényed szerinti élted bátorságosítására. Kivánnám ugyan, hogy néked valamely szived szerinti férjfit találhatnék, de most jobbat nem tehetek, mint ha ön kezemet ajánlom. Fia-tal 's legjobb éveim elmúltak ugyan, azonban még ép és vidám vagyok, 's hozzá tehetem, hogy szivem szabad. Ha méltónak tartod az elfogadásra, úgy kezed és szived sokkal többre becsülném, mint mindenemet, amit eddig a' szerencse adott.

Anna értelmes személy volt, 's miután bátyjával, Mariával, 's ön szivével tanácskozott, annak idejében Campbell hitese lett.

György és Maria izlelték jámbor béketűrösök jutalmát, 's nem felejtkeztek-meg szerencséjekben megszorult 's egykoron jótévő testvérökről.

ORSZÁGISMÉRTETÉS.

Sandwich szigetek Australiában.

Ezen szigetek az északi tenger részén fekszenek, számuk 13-ra megyen Gutherz kapitán számolása szerint. Téréségök 360 □ mértföld, tűzokádó hegyeknek nyomait is lehet észre venni azon számos magas hegyek között, melyekkel ezen vidék bővelkedik; valamennyi közt legnagyobb Manuna-Roa Owaihi szigetén, melynek teteje mindig hóval van fedve. Ezen szigetek felfedezője Cook vala, ki Owaihi szigetén, mely legkiterjedtebb 1779. esztendőben egy zenebona alkalmával érdemekkel teljes életétől megfosztatott. — Minden nemű állatokkal bővelkednek ezen szigetek; a' növények közül említésre érdemesek: a' kenyérgyümölcsfa, pizangfa, eperjfa, szantalfa, czukornád, ananasz.

A' kenyérgyümölcsfa, Lang irománya szerint, kevés esztendővel elültetése után virágzik; ha teljes növéseinek idő-pontját elérte, 40 lábnyi magosságú; decembertől júliusig mindig virágzik és gyümölcsözik. Három ilyen az ember szükségének betöltésére elegendő. Gömbölyű gyümölcse megérése idejében sárga színű, közepén egy lábnyi

szélességű; ezt megszáritva kenyér gyanánt használják; ha ez gödörbe tétetik, tésztává válik, miből azután igen tápláló és jó ízű güröngyöket szoktak készíteni. Fája építésre és más házi szükségére használtatik; levele tányér és abrosz helyett szolgál, sük héjjából ruhát és terítőt készítenek.

Magános házakat ezen szigeten nem szemlélhetni; a' házak többnyire széna vagy szalma-kazalhoz hasonlók kivált messziről tekintve; alacson bemenetel vezet ennek bel-sejébe, melly 40—50 lábnyi hosszú, 20—30 széles; belől nagy setétség vagyon, mivel ablakai nincsenek; az alvó helyek kiterített gyékényen szoktak lenni a' fal mellett. Nap közt igen ritkán vannak bent lakóji, mivel némelyek egész napot, mások pedig az egész esztendőt a' szabad ég alatt szokták eltölteni; sok faluk kővel vannak bekerítve, hogy magokat az ellenség berohanása ellen némiképpen védelmezhessék. *(Végzet következik.)*

J E L E S M O N D Á S.

Nemesnek jutalma.

A' nemes legszebb diadalmi bére
Minden ádázna 's alacson tyrannak
Kénye felett van.

Berzsenyi.

Fő c z é l u n k. Legyen az erény kívánságunk fő célja, 's nyugodtan válhatunk földi pályánktól.

S. S a r o l t a.

V a l ó d i n a g y e m b e r a z, k i a' nagy elmét moralis 's politikai erényekkel öszvekapcsolja, tetteiben nemes indító okoktól vezérelve egyedül a' közjóra 's emberiség szerencsésítésére figyelmez. — Illyenek voltak Trajan, Mark-Aurel, Alfred, Hunyady János, 's mások.

Á g o s t o n J á n o s.

K Ö L T É S Z E T.

Selyembogár.

(Munkácsi után.)

„Engem szeress te szép lány!”
Mond a' selyembogár.

„Nem, nem! viszonz a' lány, mert
Lepévé léssz te már!”

'S a' kis selyembogárka
Koporsót sző — buvába'!

'S im — jőnek, mulnak évek,

'S a' lány felejtve van, —

És hervadó virág-ként
Sorvad magányiban!

A' kis selyembogárka,
Hű ő — halálát várja.

„Fonj néki rózsá-hálót,
'S a' lepke ben — rabod!”

„Fölém, szabad kebel csak
Hoz tiszta szép napot!”

Mond a' leány, 's elillan,
A' kertbe, hol virág van.

'S lepévé vált — fehérre,

A' kis selyembogár, —

'S a' lány körül is a' sok
Lepék csoportja jár:

De csillogók arannyal,
Hízeltedők szavakkal.

„Szűz kebleden e' kéndőt
 Vidd-el szegény leány,
 Azt én fonam, takarjon,
 Ah — hűs a' sír-magány!”
 Szól, 's minden bújá eltűnt,
 Mert ő is — élni megszűnt!

K Ü L Ö N F É L E.

Kölesönt kölcsönnel. Midőn az északamerikai statnsok még az anyaország alatt állottak, minden esztendőben szokott volt az angoly kormány egy-egy hajót tele foglyokkal északi Amerikába küldeni. Az ottani plántások nem egyszer panaszolkodának a' nekik nem kedves vendégeken, kik a' régi világ vétkeiért az újban elterjeszteni látszottak. De panaszaik hijába voltak. Végre Franklin egy illy vizsaterő hajóra kurtakigyókkal megrakott egy ládát tőn, 's azt az akkori miniszternek Walpole urnak mint kölcsönös ajándékot elküldé azon megjegyzéssel, hogy a' miniszter ne sajnálná ezen gyengéd állatokat, mellyek Amerikában éppen azok, mik angoly országban ama tolvajok és gyilkosok, angoly ország szép kertjeibe helyezni, őket szaporítani, hogy angoly ország éppen azon hasznót arassa belőlek, mellyet Amerika ama két lábú kigyókból veszén. — Walpole nem küldött többé foglyokat Amerikába.

Jó feleség. Midőn 1683-ban XIV-ik Lajos feleségét az austeriai Maria Theresiát elveszté, így kiáltott-fel: „Ez az első kedvetlenség, mellyet nekem okozott.”

Mulattató. P...re jött Alföldi ur, 's játékszinünket meglátogatván abban egy igen érzékeny szomorú játék előadása alkalmával valamellyik színésznét ájuldozni látta. A' csend nagy vala, egyedül az öreg Alföldi botjára könyöklöve nyugtalankodék, 's a' színészné ájuldozását már nem tűrhetvén így kiálta-fel: korbácsot neki.

S z i c h e r.

Csere-rejtvény.

A' csererejtvénynek (Anagramma) feladott szavából, ha betűjeit össze vizsgálva hányjuk és felcseréljük, különféle újabb szókát készíthetünk, de a' betűket hosszítani vagy rövidíteni nem szabad. p. o.

1. 2. 3. Agg fán, 's szirteken terem.
3. 4. 1. Ló nem huzhat nélküle.
2. 3. Mondod, hogy ha fáj szíved.
1. 4. 6. Mondhatom, hogy nem 'Te vagy.
1. 2. 6. Nő, nem férjfi teszi ezt.
3. 4. 5. Minden állatnak van ez.
4. 5. 6. Mester, és falu neve.
6. 2. 1. Termi a' liget, 's berek.
1. 2. 3. 4. 5. 6. Sirj Magyar, ha mondod ezt,
 Gyász-helyet mond az neked.

A n g y á n M i h á l y.

Előbbi rejtvény: N. 15-öt, M. 10-et, J. ötöt kapott.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarez 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi úri utca 612.